

مقاله

((اقتصادپرئج مازندران))

ارائه دهندة مقاله :

مجید حسنی مقدم

کارشناس تحقیقات اقتصادپرئج مازندران

شماره ۱۵۸

" نشران : اقتصاد برنج مازندران "

(محمدعلی عیسی نژاد - مجید حسینی مقدم) *

چشم انداز

برنج پنجمین راه کسب درآمد از دو کالای استراتژیک و مهم غذایی همگانی سیاستگذاران و برنامه ریزان هر کشوری، غنیمت بیاری این دو کالای اساسی جایگاه ویژه ای در اقتصاد کشاورزی و توسعه اقتصادی در کشور میگیرند. در کشور ما علیرغم تولید در سطح وسیع این دو کالای کشاورزی به اندازه کافی نتوانید مصرف شود و بیش از ۱۵ درصد نیازها از خارج باید تامین گردد. با توجه به حساسیت این کالاها، دولت از تولیدات این کالاها حمایتی بعمل می آورد. بنابراین سیاستهای حمایتی نیاز به ابزارهایی دارد که از آن بهره انداز از وجود مزیت نسبی است. آنگاه از مزیت نسبی نمیتواند جهت شو میسر شود. سیاستهای حمایتی دولت را مشخص نماید. لذا در این تحقیق که مطالعه بر روی اقتصاد برنج مازندران است از این ابزارها استفاده گردیده است. در مورد اهمیت کشت برنج در مازندران باید گفت که اقتصاد مازندران بر پایه کشاورزی بنا محور پیشگامت برنج استوار میباشد. به طوریکه طبق آمار (سال ۱۳۸۳) ۶۰ درصد سطح زیر کشت محصول آذوقه ۶۳ درصد تولیدات (برجسین) مازندران و در آمار می باشد. همچنین آمار مقایسه ای وضعیت سطح زیر کشت و تولید برنج مازندران نسبت به ایران، آماره آسیا و جهان بشرح جدول زیر میباشد.

* اسناد دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس و عضو کمیته فنی دفتر اقتصاد کشاورزی
** کارشناس تحقیقات اقتصاد کشاورزی مازندران و دانشجوی دانشگاه تربیت مدرس

وزارت کشاورزی
سازمان کشاورزی استان مازندران
پنجمین گردهمایی پراج کشور
۲۷ - ۲۵ - دیماه ۷۲

سطح زیرکشت (۱۰۰۰ هکتار) تولید (۱۰۰۰ تن)

1993	1992	1991	1993	1992	1991	
۵۲۷۱.۳	۵۲۶۶۴۳	۵۱۷۲۱.	۱۴۶۸۶۷	۱۴۷۵۵۴	۱۴۷۸۱۶	جهان
۴۸۱۱۳۱	۴۸.۴۹۷	۴۷۴۱۳.	۱۳.۷۲۹	۱۳.۹۷۲	۱۳۲۲۴.	آسیا
% ۹۱	% ۹۱	% ۹۲	% ۸۹	% ۸۹	% ۸۹	آسیا نسبت به جهان (درصد)
۲۲۸۱	۲۳۶۴	۲۳۵۷	۵۸۸	۵۹۷	۵۲۳	ایران
% ۰/۴۷	% ۰/۴۹	% ۰/۵	% ۰/۴۵	% ۰/۴۵	% ۰/۴۳	ایران نسبت به آسیا (درصد)
% ۰/۲۳	% ۰/۴۵	% ۰/۴۵	% ۰/۴۰	% ۰/۴۰	% ۰/۳۸	ایران نسبت به جهان (درصد)
۹۳۱	۱.۸۵	۱.۴۲	۲۱۸	۲۲۲	۲۲۱	مازندران *
% ۴۱	% ۴۵	% ۴۴	% ۳۷	% ۳۸/۶	% ۳۸	مازندران نسبت به ایران (درصد)
% ۰/۱۹	% ۰/۲۲	% ۰/۲۲	% ۰/۱۶	% ۰/۱۷	% ۰/۱۷	مازندران نسبت به آسیا (درصد)
% ۰/۱۸	% ۰/۲۰	% ۰/۲۰	% ۰/۱۵	% ۰/۱۵	% ۰/۱۵	مازندران نسبت به جهان (درصد)

همانطوریکه در جدول مشخص گردیده، از نظر سطح زیرکشت و تولید، سهم مازندران نسبت به آسیا و جهان کمتر از ۵/ درصد میباشد. در حالی که نسبت به کل کشور ۳۷ درصد سطح زیرکشت و ۴۱ درصد تولید در سال ۱۳۷۲ بوده است. تولید سرانه شلشوک مازندران بطور متوسط ۳۲۷ کیلوگرم است.

** جمعیت منطقه مازندران بر اساس سرشماری سال ۱۳۷۰ و همچنین در نظر گرفتن نرخ رشد برای

سال ۷۲ - ۲۴۸۲۷۷۴ نفر برآورد گردیده است.

* بدون احتساب گاوگان و گنبد میباشد. ضمناً ارقام بالای سطح زیرکشت و تولید بسیاری از کشورهای آمارقاره ای و جهانی آمده است. بخاطر کشت های متعدد در هر سال میباشد که در کشور ما برخلاف مازندران بدلیل مسائل متعدد جایگاهی ندارد لذا با اطلاع امور زیربنای و غیره میبایست شرایط میتوان از اقلیم مناسب منطقه بنحویه مناسب استفاده کرد.

وزارت کشاورزی

سازمان کشاورزی استان مازندران
پنجمین گردهمایی برنج کشور
۲۷ - ۲۵ - ۲۴ دیماه ۷۲

فلسفه ایجاد رنجر کرفتن ۶۲ کیلوگرم مصرف سرانه خوراکی برنج در مازندران مصرف
بدرز (شلتوک) در مازندران حدود ۶۸۳ هزار تن شلتوک (۴۱۰ هزار تن برنج سفید) قابل
صدور میباشد. نسبتاً اگر خالص واردات (صادرات و واردات) را با میزان تولید
داخلی جمع و مقدار مصرف در سال بعد، از آن کم کنیم مجموعاً " ۲۴۹۷۰۸۰/۷۰۷
تن برنج سفید در دسترس خواهد بود. حال اگر شلتوک تولیدی مازندران را با نرخ
تبدیل ۰۶۸ صدمه برنج محاسبه و همچنین مصرف بذری سال آتی را به ازاء هر هکتار
۷۵ کیلوگرم شلتوک در نظر گرفته و بعد از تبدیل به برنج از آن کسر نمائیم جمعاً
۵۴۸۵۰۸/۸۴۹ تن برنج در مازندران در دسترس جهنم تغذیه خواهد بود که ۲۲ درصد
نیاز غذایی سالانه کشور را تامین می نماید. لذا اهمیت جایگاه ویژه مازندران
بخوبی به زبان آمار مشخص است. از طرفی تهیه مواد غذایی مورد نیاز مردم (بخصوص
محصولات استراتژیکی نظیر برنج) بعد از مهمترین مسئله اقتصادی در کشور مطرح
میباشد لذا باید شیوه های تولید قدیم را از پای نسائیم، محدودیت بار آبشیرسیم
و شیوه های تولیدی را برکنار کنیم که بیشترین محصول را با کمترین هزینه و با در نظر
داشتن امکانات موجود به بار آورد.

محدودیت های مختلفی بر عملکرد و تولید محصولات کشاورزی تاثیر میگذارد که بطور
کلی به دو محدودیت بیولوژیکی و اقتصادی تقسیم میگردد.
۱- محدودیت های بیولوژیکی (واریته محصول، علوفه های هرز، آفات و بیماریها،
مسائل خاک و آب و خاکریزی خاک) همچنین ممکن است باعث استفاده بیش از حد و
یا عدم استفاده از عین از سموم دفع آفات و کودهای شیمیائی باشد که در نهایت بر
استفاده نامناسب نهاده های تولید اشاره دارد.

* مصرف سرانه مازندران به طور متوسط ۶۲ کیلوگرم برنج با احتساب به نرخ تبدیل ۰۶۸ در مازندران شلتوک
به برنج به ازاء هر هکتار ۷۳ کیلوگرم شلتوک خواهد بود که در جمعیت نرسیده و ۲۷۶۳۴۵۷۶۳
کیلوگرم بدست آمده و سطح زیر کشت در ۷۵ کیلوگرم ضرب و مقدار مصرف بذری ۱۴۳۶۱۸۵ کیلوگرم
بدست آمده از تولید مازندران در سال ۷۲ کسر گردیده است.

۲- محدودیت‌های اقتصادی نیز سر بود به شرح ایطای اقتصادی هستند که مانع زار عین از استفاده تکنولوژی‌توسیه شده میشود که عبارت‌شده از هزینه و درآمد، اعتبار اشتباهی دانش، دسترسی به نهاده‌ها، درجه عدم قطعیت، اولویت‌های احتمال خطر و لذا جهت رشد و توسعه کشاورزی باید در رفع مردود محدودیت‌ها " تلاش نمود" به عبارتی اکولوژی بنا اکونومی شمار عمل کار کشاورزی قرار گیرد تا موافقی که موجب عدم استفاده بهینه منابع است از میان برداشته، در شمار اکونومی مسئله سود آور شدن فعالیت در این قرار میگیرد. برای سود آوردن فعالیت موافقی از تبدیل کار آئی و مزیت نسبی از جایگاه ویژه ای برخوردار هستند.

در این مقاله ابتداء به بررسی مسئله مزیت نسبی برنج تولیدی مازندران و همچنین کل کشور خواهیم پرداخت، سپس با توجه به یافته‌های تحقیقاتی عوامل موثر در مزیت نسبی، گاهی هزینه و نهاده‌ها " افزایش تولید و استمرار نظام تولید مورد مطالعه قرار میگیرد.

۳- مزیت نسبی

آدام اسمیت در کتابش "و تسلسل چنین بیان میکند" اگر کشوری بتواند کالایی را با مقدار کار کمتر، ارزانتر از قیمتی که خود مان تولید میکنیم به ما عرضه کند بهتر آن است که بهایش را با کالایی که تولید میکنیم و مزیت نسبی در تولید آن داریم پرداخت کنیم" بر این اساس یک کشور از تجارت بهر دهه نا فعی) خواهد گرفت. مزیت نسبی اطلاعات زیادی را در زمینه‌های سیاستگذاری داخلی و خارجی ارائه میدهد. از لحاظ داخلی، تخمین منابع را بین کالاهای تصمیم گیری می‌تساید و به دولت در برنامه‌های حمایتی جهت میدهد. از لحاظ تجارت خارجی مشخص میکند که سیاست جایگزینی واردات و تشویق صادرات چگونه تنظیم گردد.

مزیت نسبی را از نسبت ارزش افزوده داخلی و خارجی هر کالایی توان محاسبه کرد. همچنین وجود مزیت نسبی را میتوان از تفاضل قیمت‌های واقعی و جهانی در مبداء ورودی به یک کشور مشخص کرد. در تحقیق حاضر از این روش استفاده شد.

مزیت نسبی را از برای گروه‌های مختلف برنج در مبداء ورودی و برای سال ۱۳۷۲

* مبداء ورودی این تحقیق بتدریج در نظر گرفته شد.

در سطح کل کشور و همچنین در مازندران محاسبه و مقایسه نمودیم. نرخ ارز ۳۰۰۰ ریال برای هر دلار در نظر گرفتیم. نتایج محاسبات در جدول شماره ۱ الی ۸ ارائه گردید. قابل ذکر است بازار برنج کشور یک بازار باز است لذا شرایط بازار رقابت کامل را همان شرایط بازار جهانی فرض کردیم. به عبارت دیگر، در شرایط رقابت کامل بررسی بین قیمت داخلی برنج با قیمت جهانی آن نخواهد بود. کشورهای عمده صادر کننده برنج آمریکا، EEC، آرژانتین، استرالیا و تایلند میباشند. لذا قیمت این کشورها مبنای مقایسه با شرایط داخلی در نظر گرفته شدند. و بالاخره با توجه به تاثیر پذیری مزیت نسبی کالا از تغییرات و نوسانات نرخ ارز، با احتیاط حساسیت دامنه پایداری مزیت نسبی را نسبت به نرخ ارز محاسبه نمودیم. همچنین برای حالتی که دارای مزیت نسبی نیستیم، نرخ ارزی که بتواند مزیت نسبی ایجاد کند را محاسبه کردیم.

۱-۲- مزیت نسبی برنج دانه بلند مرغوب:

نتایج محاسبه مزیت نسبی برای اینگونه برنج در جدول شماره ۲ او ۲ بترتیب برای برنج کشور و مازندران گزارش شده است.

جدول شماره ۱ - قیمت های CIF با قیمت FOB برنج دانه بلند مرغوب کشور

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادر کننده	۳۹۰/۶	۸۲۲/۲	۳۳۵	۴۰۶/۴	۳۰۲/۴
قیمت ایران FOB	۴۴۲/۴	۴۴۲/۲	۴۴۲/۴	۴۴۲/۴	۴۴۲/۴
مزیت نسبی	-۵۲/۸	۳۷۸/۸	-۱۰۸/۴	-۳۷	-۱۴۱
نرخ دلاری که بر اساس آن مزیت خواهیم داشت	۲۶۴۳	۵۵۶۳	۲۲۶۷۰	۲۷۵۰	۲۰۴۶
درصد تغییر نسبت به قیمت رسمی	-۱۳/۵	+ ۸۵	- ۳۲	- ۹	-۴۶/۶

وزارت کشاورزی
 -ازمان کشاورزی استان مازندران
 پنجمین گردهمایی برنج کشور
 ۲۷ - ۲۵ - دیماه ۷۲

جدول شماره ۲ - قیمت های CIF با قیمت FOB برنج داشته باشد. متوسط مازندران (دلار در هر تن)

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادرکننده	۳۹۰/۶	۸۲۲/۲	۳۳۵	۴۰۶/۴	۳۰۲/۴
قیمت FOB مازندران	۳۸۷	۳۸۷	۳۸۷	۳۸۷	۳۸۷
مزیت نسبی	۳/۶	۲۳۵/۲	- ۵۲	۱۹/۴	- ۸۴/۶
نرخ دلاری که بر اساس آن مزیت نسبی داشتیم	۳۰۲۸	۶۳۷۳	۳۵۹۷	۳۱۵۰	۳۳۴۴
درصد تغییر نسبی به قیمت رسمی	+ ۰/۹	+ ۱۱۱	- ۱۵/۵	+ ۵	- ۲۱/۸

مشاهداتی که در جدول او ۲ مشاهده می گردد برنج کشور تنها نسبت به EEC دارای مزیت نسبی میباشد ولی برنج داشته باشد متوسط مازندران نسبت به EEC، امریکا و استرالیا دارای مزیت نسبی میباشد. ضمناً اگر در ارزش نرخ دلار نسبت به ریال ۱۵/۵ درصد کاهش داشته باشیم نسبت به آرژانتین و در صورت کاهش ۲۱/۸ (# ۳۳ درصد) نسبت به تایلند مزیت نسبی خواهیم داشت در صورتیکه برای داشتن مزیت نسبی تایلند برنج تولیدی کشور باید ۴۶/۶ درصد کاهش در قیمت دلار داشته باشیم. این مزیت نسبی مازندران نسبت به سایر نقاط به علت وجود منابع فراوان نیروی انسانی و زمین بسیار آبی بیشتر میباشد.

۲-۲ مزیت‌نسبی برنج دان‌بلند پرمحمول :

جدول شماره ۳ - قیمت‌های CIF باقیمت FOB برنج دان‌بلند پرمحمول کشور

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادرکننده	۳۹۰/۶	۸۲۲/۲	۳۳۵	۴۰۶/۴	۳۰۲/۴
قیمت FOB ایران	۳۰۳	۳۰۳	۳۰۳	۳۰۳	۳۰۳
مزیت‌نسبی	۸۷/۶	۵۱۹/۳	۳۲	۱۰۳/۴	- ۰/۶
نرخ دلاری که بر اساس آن مزیت خواهیم داشت	۳۸۶۷	۱۸۴۰	۳۳۱۷	۴۰۳۴	۲۹۹۴
درصد تغییر نسبت به قیمت رسمی	+۲۸/۹	+۱۷۱	+۱۰/۵	+ ۳۲	- ۰/۳

جدول شماره ۴ - قیمت‌های CIF باقیمت FOB برنج دان‌بلند پرمحمول مازندران

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادرکننده	۳۹۰/۶	۸۲۲/۲	۳۳۵	۴۰۶/۴	۳۰۲/۴
قیمت FOB مازندران	۳۳۴/۵	۳۳۴/۵	۳۳۴/۵	۳۳۴/۵	۳۳۴/۵
مزیت‌نسبی	۵۶/۱	۴۸۷/۷	۰/۵	۷۱/۱	-۳۲/۱
نرخ دلاری که بر اساس آن مزیت خواهیم داشت	۳۵۰۳	۷۳۷۴	۳۰۰۴	۳۶۴۵	۲۷۱۲
درصد تغییر نسبت به قیمت رسمی	+۱۶/۷	+۱۴۵/۸	+۰/۱۳	+ ۲۱/۵	- ۹/۶

همان‌طوریکه مشاهده می‌گردد برنج دان‌بلند پرمحمول مازندران نسبت به متوسط کشور از قیمت خوب بالاتری برخوردار می‌باشد ولی بر اساس اطلاعات جدول تنها نسبت به تایلند همانند متوسط کشور مزیت‌نسبی خواهیم داشت که اگر در ارزش دلار ۹/۶ درصد کاهش داشته باشیم مزیت خواهیم داشت که در شرایط با متوسط کشور کاهش ۰/۲ درصدی در ارزش دلار نیز باشد وجود مزیت نسبت به تایلند می‌گردد. لازم بذکر است قیمت خوب این برنج در مازندران (بدان مزیت بالاتر) بیشتر از متوسط است.

۳-۲- مزیت نسبی برونج دانه متوسط مرغوب کشور :

سومین گروه برونج مورد بررسی این تطبیق برونج دانه متوسط مرغوب استان که مزیت نسبی آن در سطح کشور و مازندران محاسبه گردیده و در جدول اول و ۵ ارائه گردیده است. جدول شماره ۵ - قیمت های CIF با قیمت FOB برونج دانه متوسط مرغوب کشور

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادرکننده	۳۹۰/۶	۸۲۳	۳۳۵	۴۰۶/۴	۳۰۲/۴
قیمت FOB ایران	۴۸۲	۴۸۲	۴۸۲	۴۸۲	۴۸۲
مزیت نسبی	-۹۳/۴	۳۳۹	-۱۲۹	-۷۷/۶	-۱۸۱/۶
نرخ دلاری که بر اساس آن مزیت خواهیم داشت	۲۴۲۱	۵۱۰۱	۲۰۷۶	۲۵۱۹	۱۸۷۴
در مدت تغییر نسبت به قیمت رسمی	-۱۹/۳	+ ۷۰	- ۳۰/۸	- ۱۶	- ۳۷/۵

جدول شماره ۶ - قیمت های CIF با قیمت FOB برونج دانه متوسط مرغوب مازندران

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادرکننده	۳۹۰/۶	۸۲۳	۳۳۵	۴۰۶/۴	۳۰۲/۴
قیمت FOB مازندران	۳۶۹	۳۶۹	۳۶۹	۳۶۹	۳۶۹
مزیت نسبی	۳۱/۶	۴۵۴	- ۳۴	۳۷/۴	-۴۴/۶
نرخ دلاری که بر اساس آن مزیت خواهیم داشت	۳۱۷۵	۶۶۹۱	۲۷۳۲	۳۳۰۴	۲۲۵۸
در مدت تغییر نسبت به قیمت رسمی	+ ۵/۸	+۱۱۳	- ۹/۳	+۱۰/۱	-۱۸/۰۶

مشاهده میگردد برونج دانه متوسط مرغوب کل کشور فقط در مقایسه با EEC مزیت نسبی دارد. اما تولید این برونج در مازندران حداقل نسبت به امریکا، EEC و استرالیا مزیت نسبی دارد. در مورد کل کشور جهت مزیت نسبی به تایلند و طبیعتاً کل کشورهای مورد بررسی نیاز به ۳۷/۵ در مدکانش در ارزش دلار است و در مورد مازندران فقط ۱۸ در مدکانش ایجاد مزیت نسبی میکند. قیمت FOB در استان ۲۲ در مدکانش از مقدار متوسط مرغوب به کل کشور است.

۲-۴ - مزیت نسبی برنج دانگوشاه

جدول ۸ و ۷ نتایج مربوط به مزیت نسبی برنج دانگوشاه در مازندران و کل کشور نشان

میدهند.

جدول شماره ۷ - قیمت‌های CIF با قیمت FOB برنج دانگوشاه کشور

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادرکننده	۳۹۰/۴	۸۲۲/۲	۳۳۵	۲۰۶/۴	۳۰۲/۴
قیمت FOB ایران	۳۱۶/۲	۳۱۶/۱	۳۱۶/۲	۳۱۶/۲	۳۱۶/۲
مزیت نسبی	۷۴/۴	۵۰۶	۱۸/۸	۹۰/۲	-۱۳/۸
نرخ دلاری که بر اساس آن مزیت خواهیم داشت	۳۷۰۶	۷۸۰۰	۳۱۷۸	۳۸۵۶	۲۸۶۹
درصد تغییر نسبت به قیمت رسمی	+۲۳/۵	+۱۶۰	+۵/۹	+۲۸/۵	-۴/۴

جدول شماره ۸ - قیمت‌های CIF با قیمت FOB برنج دانگوشاه مازندران

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادرکننده	۳۹۰/۴	۸۲۲/۲	۳۳۵	۲۰۶/۴	۳۰۲/۴
قیمت FOB مازندران	۲۲۸	۲۲۸	۲۲۸	۲۲۸	۲۲۸
مزیت نسبی	۱۶۲/۶	۵۹۴/۲	۱۰۷	۱۷۸/۴	۷۴/۴
نرخ دلاری که بر اساس آن مزیت خواهیم داشت	۵۱۳۹	۱۰۸۱۸	۲۴۰۸	۵۳۴۷	۳۹۷۹
درصد تغییر نسبت به قیمت رسمی	+۷۱/۳	+۲۶۰	+۴۷	+۷۸/۲	+۲۲/۴

مشاهده میگردد در حالی که برنج دانگوشاه کل کشور نسبت به تایلند مزیت نسبی خواهد داشت ولی در مورد مازندران در همه حالات مزیت خواهیم داشت در ارتباط با متوسط کشور اگر در ارزش دلار ۴/۴ در صد کاهش داشته باشیم نسبت به تایلند مزیت خواهیم داشت و در مورد مازندران اگر در ارزش دلار نسبت به ریال ۳۲/۶ در صد افزایش داشته باشیم کمترین مزیت خواهیم داشت قیمت FOB مازندران ۲۸ در صد کمتر از مقدار متوسط FOB محاسبه شده برای کل کشور است.

۲-۵ - کیفیت صادرات مزیت نسبی برنج :

آنچه که در ارتباط با مزیت نسبی مورد مطالعه قرار گرفت از لحاظ هزینه گروههای مختلف برنج بوده، حال ارزش ذهنی (کیفیت) را که مصرفکنندگان برای بعضی ارقام برنج قائلند بصورت پوداخته بیشتر و بصورت کمی در مسئله استفاده کنیم بر اساس دو سناریوی مختلف این مسئله مورد کنکاش و مطالعه قرار گرفت. البته سناریو اول به موافقت شده داخلی برای برنج داده بودند. مزیت نسبی به برنج پرمحصول وارداتی حدوداً ۳۰٪ در حد اضافه ارزش قائل میباشد. در اینجا فرض میگردد در سطح بین اساطی دو دغف آن یعنی ۱۵٪ در حد اضافه ارزش ^{مختل} محصل باشد در این صورت میتوان ۱۵٪ در حد ارزش برنج کشورهای مورد بررسی افزود.

جدول شماره ۹ - قیمت های CIF با قیمت FOB برنج داده بلند مرغوب کشور با در نظر گرفتن کیفیت

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت های CIF کشورهای صادر کننده	۴۴۴/۱۵	۹۴۳/۶	۳۸۱/۱	۴۴۳/۵	۳۴۶
قیمت های FOB ایران	۴۴۳/۴	۴۴۳/۴	۴۴۳/۴	۴۴۳/۴	۴۴۳/۴
مزیت نسبی	۰/۷۵	۵۰۰/۲	- ۲۲/۳	۲۰/۱	- ۹۷/۴

جدول شماره ۱۰ - قیمت های CIF با قیمت FOB برنج داده بلند مرغوب مازندران با در نظر گرفتن کیفیت

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت های CIF کشورهای صادر کننده	۴۴۴/۱۵	۹۴۳/۶	۳۸۱/۱	۴۴۳/۵	۳۴۶
قیمت های FOB مازندران	۳۸۷	۳۸۷	۳۸۷	۳۸۷	۳۸۷
مزیت نسبی	۵۷/۱۵	۵۵۶/۶	- ۵/۹	۷۶/۵	- ۲۱

مماذوری که در جدول شماره ۹ و ۱۰ مشاهده میگردد، در حالت جدید برنج داده بلند مرغوب کشورهای نسبت به امریکا، EEC و استرالیا مزیت نسبی جزا جدا داشت. در صورتی که در حالت قبل (مسئله کیفیت دیده شده بود) تنها نسبت به EEC مزیت داشتیم. در مورد مازندران با وجودیکه همچنان نسبت به کشورهای مزیت داریم ولی مزیت نسبی نسبت به آرژانتین از ۵۷٪ به ۵/۹٪ تقلیل یافته است و واقعاً از لحاظ قدر شر قابلیت شرایط بهتری نسبت به کشورهای دیگر در مازندران پیدا میکند. نیز مزیت نسبی از لحاظ

وزارت کشاورزی
سازمان کشاورزی استان مازندران
پنجمین گردهمایی برنج کشور
۲۷ - ۲۵ - دیماه ۷۳

۱- ستار یودوم : برنج دانه کوتاه در داخل کشور در مقایسه با برنج وارداتی از دیدگاه مصرف کننده داخلی حدوداً ۲۰ درصد کاهش ارزش داشته باشد. در این حالت برنج نکر دیده است در سطح بین المللی نیز ۲۰ درصد کاهش ارزش مشاهده کرد.

جدول شماره ۱۱ - قیمت های CIF با قیمت FOB برنج دانه کوتاه کشور با در نظر گرفتن کیفیت

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادر کننده	۲۵۲	۷.۳/۲	۳.۸/۷	۳۴۴/۵۷	۲۴۵/۵۶
قیمت FOB ایران	۳۱۶/۲	۳۱۶/۲	۳۱۶/۲	۳۱۶/۲	۳۱۶/۲
مزیت نسبی	-۶۴/۲	۳۸۷	-۷/۵	۵۰/۳۷	-۵۰/۴۴

جدول شماره ۱۲ - قیمت های CIF با قیمت FOB برنج دانه کوتاه مازندران با در نظر گرفتن کیفیت

شرح	امریکا	EEC	آرژانتین	استرالیا	تایلند
قیمت CIF کشورهای صادر کننده	۲۵۲	۷.۳/۲	۳.۸/۷	۳۴۴/۵۷	۲۴۵/۵۶
قیمت FOB مازندران	۲۲۸	۲۲۸	۲۲۸	۲۲۸	۲۲۸
مزیت نسبی	۲۴	۴۷۵/۲	۸۰/۷	۱۳۸/۵۷	۳۷/۵۶

همانطوریکه مشاهده میگرد در حالت جدید برنج دانه کوتاه کل کشور در برابر ۲ کشور امریکا و آرژانتین مزیت خود را از دست خواهد داد. در صورتیکه در حالت قبل تنها نسبت به تایلند فاقد مزیت نسبی بود. اما در مورد مازندران در شرایط جدید نیز همچنان مزیت نسبی در برابر همه کشورهای مورد بررسی مشاهده میگرد.

۳- عوامل مؤثر در ایجاد مزیت نسبی :

آنچه در قسمت اول مقاله مدنظر قرار گرفت در واقع بررسی بر اساس وضع موجود بود. اما باید دانست جهت بهبود و نهایتاً "استمرار نظام تولید همچنانکه پیشتر عنوان گردید باید محدودیتها را شناخت و در جهت رفع آنها بمرور تپو یا دستگماشت در تحقیقات باید در رفع محدودیت های موجود فراراه تولید بخصوص محدودیت های مترنسبیه عوامل اصلی و مؤثر در تولید که مانع از بهره گیری تکنولوژی پیشرفته و روش های کارآمد در بخش کشاورزی بوده و توجه به رفع محدودیت های مزبور و غیراهم آوردن بیشتر لایم برای ارتقا و توسعه بخش کشاورزی که از ضروریات اجتنابناپذیر میباشد تلاش نمود و هرگونه سرمایه گذاری مالی و فنی در این راستا و جبه پذیر خواهد

میکدارد عدم تجهیز و نو سازی و تلفیق اراضی مربوط به بهره بردار، میباشد. پراکنندگی اراضی و به همراه آن عدم تجهیز و نو سازی اراضی شالیزار با عت مشکلات متعددی فنی، اجتماعی و اقتصادی میگردد. از جمله تنگناهایی در امر بکارگیری ماشین آلات، بدلیل سیستم آبیاری کرت به کرت عدم وجود آزادی فردی در انتخاب نوع رقم برنج جهت گشت و همچنین عدم وجود شرایط مناسب جهت عملیات بهزراعی که از سوی مزارک تحقیقاتی توصیه میگردد، بلا استفاده ماندن اراضی شالیزار بعد از برداشت بخاطر آبگیر (upland) بودن اکثر اراضی منطقه و عدم وجود هکش، بر خورد های اجتماعی بین زارعین، افزایش هزینه بععلت تخصیص نابهنه عوامل و

لذا بایز راه پیدا کردن بهینه سازی حدود عوامل تولید در ساختار نظام بهره برداری بطور پویا بپیکیری نسائیم و در خصوص مکانیزه نمودن کشت و کار شالی که شرط لازمه آن مسائل زیر بنائی، ساختاری و گروهای اجتماعی پذیرنده تکنولوژی، وضع اقتصاد کشاورزی منطقه، فرامشی ماشین آلات، مشکلات مربوط به اشتغال و ... میباشد پرداخت. در ادامه با توجه به یافته های تحقیقاتی به راههای افزایش تولید، کاهش هزینه و استمرار نظام تولید خواهیم پرداخت. عوامل اصلی تولید کشاورزی به زمین، سرمایه، کار و مدیریت تقسیم میگردد که در این بین زمین مقدمترین عامل بالفعل و بالقوه تولید و عرصه پذیرش و جریان فعالیت های تولیدی در کار کشاورزی میباشد. یعنی اینکه عوامل تولید بر زمین مستقر میگرددند و توام با دیگر عوامل و لازمه های تولید به نسبتی مشخص در هم ترکیب میشوند و در سطح معینی از زمین بکار میروند تا نهایتاً محصولی تولید گردد و در مورد محصولات شالی تولید برنج بخاطر سنگینی بودن تولید و عدم تکنولوژی نوین در شرایط زمین میباشد تا بدینوسیله کار آئی عوامل سرمایه و کار همگام با افزایش توانائی مدیریت بهبودیابد به بیان دیگر زمین بعنوان نخستین شرط فعالیت کشاورزی افزایش توان تولیدی آن میتواند ارتقاء عوامل دیگر را به همراه داشته باشد. اصلاح و تجهیز و یکپارچه سازی اراضی مزایای متعددی خواهد داشت، مواردی که در این مقاله مورد بررسی قرار میگیرد اندازه واحد بهره برداری، جانشینی بین نهاده ها و افزایش کار آئی سرمایه، مکانیزاسیون و سرمایه ای اقتصادی تجهیز و نو سازی توام با یکپارچه سازی اراضی

۳- اندازه‌های جدید برداری :

اندازه واحد بهره برداری در هزینه تولید و در نتیجه در هزینه نسبی تولید یک کالنا شیر دارد. جهت دست آوردن اندازه بهینه کشت، تابع هزینه درجه سوم در دو قسمت یکپارچه و غیر یکپارچه تخمین زده شد. آمار و اطلاعات از طریق پرسشنامه در منطقه مسکنده ساری جمع آوری گردید. نتایج تخمین خروجی ذیل می باشد :

الف) سطح بهینه بر اساس حداقل سازی هزینه در واحد تولید :

در اراضی یکپارچه :

$$TCOST_{1K} = 1.81/59 - 89/86 SHK + 5.89/99 SHK - 8/91 SHK$$

$$t = (11/12) \quad (-4/98) \quad (3/98) \quad (-3/38)$$

نتیجه: در سطح ۱/۳۹ هکتار حداقل هزینه را در واحد تولید خواهیم داشت.

در اراضی غیر یکپارچه :

$$TCOST_{2K} = 63/82 - 21/77 SHK + 18/28 SHK - 3/22 SHK$$

$$t = (19/51) \quad (-5/89) \quad (2/21) \quad (-3/77)$$

در اراضی غیر یکپارچه در سطح ۱/۹ هکتار حداقل هزینه در واحد تولید خواهیم داشت.

ب) سطح بهینه بر اساس حداقل سازی هزینه در واحد سطح

در اراضی یکپارچه :

$$TCOST_{1HK} = 278783/29 - 222929/66 SHK + 129.85/74 SHK - 22887/29 SHK$$

$$t = (9/95) \quad (-3/72) \quad (2/9) \quad (-2/29)$$

در اراضی غیر یکپارچه :

$$TCOST_{2HK} = 222235/12 - 141757/61 SHK + 2891.1/15 SHK - 8222/51 SHK$$

$$t = (27/12) \quad (-8/621) \quad (6/21) \quad (-5/12)$$

با توجه به توابع تخمینی سطح بهینه کشت بر اساس حداقل بودن هزینه در واحد هکتار در اراضی یکپارچه ۵.۳/۱ هکتار و در اراضی غیر یکپارچه ۱/۹۷/۱ هکتار است. اما با توجه به این مسئله که متوسط سطح زیر کشت در مطالعه مورد مطالعه ۱/۲۶ هکتار بوده و در اکثر مناطق دیگر نیز نزدیک به این عدد خواهد بود. بنابراین نشان می دهند حساسیت تولید نسبت به زمین کاهش یافته است. با توجه به این مسئله که اکثر کشاورزان خرد مالک محسوب میگردند یکی از اثرات مثبت اجرای طرح یکپارچه سازی و تخمین نو سازی اراضی می باشد و مقایسه خروجی بهینه تولید در دو بخش یکپارچه و غیر یکپارچه نشان میدهد بر اساس واحد تولید ۲۷ در دو بر اساس واحد سطح ۲۴ درصد کاهش در سطح کشت هر بر در جهت دستیابی به سطح بهینه مشاهده میگردد.

۳-۲ - استفاده از نهاده های ارز آلودتر (بهینه کردن تخصیص منابع)

استفاده از تکنولوژی نوین که هم امنیت در اکثر کشورهای تولید کننده برنج مورد استفاده آنرا میگیرد کاهش هزینه تولید و همچنین افزایش تولید را بدلیل در نظر گرفتن اصول فنی تولید می تواند تضمین نماید. یکی از شرایط آن یکپارچه سازی و تجهیز و توسعه سازی اراضی است. اگر تکنولوژی را در سرمایه خلاصه کنیم، نیاز به محاسبه نرخ تکنیکی است. جانشینی بین دو عامل سرمایه و نیروی کار در اراضی یکپارچه و غیر یکپارچه به تفکیک مورد بررسی قرار گرفت تا مشخص شود در شرایط حاضر چندر بندی در شیب است در مسئله وجود دارد. لازم به ذکر است هزینه نیروی کار به هم زیادی در هزینه تولید برنج دارد. جهت بدست آوردن نرخ تکنیکی جانشینی (شیب منحصر بین تفاوتی تولید) - (RTS) ضایع تولید کابینا داکلاس با دو متغیر سرمایه و نیروی کار (بر حسب ارزش) تخمین زده شد. نتایج بشرح زیر است:

در اراضی یکپارچه:

$$Q = \frac{.71}{K} L^{.39}$$

$$RTS = \frac{dL}{dK} = \frac{.71L}{.39K} = \frac{1}{8} \frac{L}{K}$$

$$ESS = \frac{K}{L} \frac{1}{RTS} = \frac{L}{K} \frac{1}{1/8} = \frac{L}{K} \cdot 8 = 8$$

در اراضی غیر یکپارچه:

$$Q = \frac{.68}{K} L^{.44}$$

$$RTS = \frac{dL}{dK} = \frac{.68L}{.44K} = \frac{1}{54} \frac{L}{K}$$

$$ESS = \frac{K}{L} \frac{1}{RTS} = \frac{L}{K} \frac{1}{1/54} = \frac{L}{K} \cdot 54 = 54$$

در مدل های فوق، مقدار تولید، L و K بترتیب متناوب از نیروی کار و سرمایه هستند. ES کشش جانشینی بین نیروی کار و سرمایه است. همانگونه که مشهود است در اراضی یکپارچه یکسواحد سرمایه جانشین 1/8 واحد نیروی کار و در اراضی غیر یکپارچه جانشین 1/54 واحد نیروی کار میگردد (بافتن شاست بودن تولید) در نتیجه کار آشی

وزارت کشاورزی
سازمان کشاورزی استان مازندران
پنجمین گردهمایی برنج کشور
۲۷ - ۲۵ - دیماه ۷۲

سرمایه در اراضی یکپارچه بالاتر از اراضی غیر یکپارچه میباشد. لذا استفاده از تکنولوژی در زمین های یکپارچه و عدم طریح شده، هزینه تولید را با سرعت بیشتری کاهش میدهند. در ضمن کاهش تولید نسبت به سرمایه بیش از حد و تولید بهر دوچ نسبت به کار است. به عبارت دیگر ۱ درصد افزایش در سرمایه در اراضی یکپارچه تولید را ۰/۷۱٪ در صد افزایش میدهد، در صورتیکه ۱ درصد افزایش در نیروی کار در همان اراضی حدود ۳۹٪ در صد افزایش در تولید را ایجاد میکند. تفاوت کنتیهای تولید در اراضی غیر یکپارچه کمتر است. این هم معیار دیگری است. از مزیت اراضی یکپارچه و تمایح شده بر اراضی غیر یکپارچه "بازده به مقیاس فرد و تابع بیش از یک است، یعنی اینکه با افزایش درصد به فرد و عامل سرمایه و کار، تولید برنج در این منطقه بیش از ۱ درصد افزایش خواهد داشت.

۳-۳ مکانیزاسیون:

همانطوریکه پیشتر بیان کردید یکی از اهداف مهمی که برای یکپارچه سازی و دو سازی اراضی برنجکاری عنوان میشود ایجاد بستر مناسب جهت استفاده گسترده تر از تکنولوژی نوین جهت کاهش هزینه تولید و افزایش تولید در واحد سطح میباشد (لازم بذکر است که مکانیزاسیون ممکن است نسبت به شیوه سنتی با عشا افزایش هزینه در واحد سطح گردد ولی حفظ افزایش تولیدی که بهر ادد دارد با عشا کاهش هزینه در واحد تولید کرد). یکی از این راهها استفاده از نشاء کارستلزم پیش اقداماتی است، از جمله تهیه نشاء به سیستم گلخانه ای و

ارزیابی اقتصادی استفاده از این شیوه تهیه نشاء و انجام عملیات نشاء کاری در مقایسه با روش سنتی بر اساس اطلاعاتی که در مورد عمر نهاده ها و سایر عوامل نیروی کار و تجهیزات اتا حد گلخانه بدست آمد برای هر هکتار بصورت زیر میباشد *

جدول شماره ۱۳ (ریال)

هزینه نشاء	هزینه سرمایه با نرخ تنزیل ۱۲ درصد محاسبه گردد	هزینه سرمایه با نرخ تنزیل ۱۸ درصد محاسبه گردد	مقایسه هزینه ای به ازاء نرخ تنزیل ۱۲ درصد	مقایسه هزینه ای به ازاء نرخ تنزیل ۱۸ درصد
۲۹۳۱۴۲	۳۰۵۸۸۸	۵۲۷۵۹	۴۰۰۱۷	
	۳۴۵۹۰۳			
نشاء با ماشین				
نشاء بروش سنتی				

جدای از مقایسه هزینه ای که انجام گردیده و نشان میدهد در نرخ ۱۸ درصد نیز استفاده از ماشین ترنجیه اقتصادی خواهد داشت در روش نشاء کاشخانه ای با توجه باینکه تراکم کمتر است، پنجه دمی نشاء بیشتر در نتیجه تولید بیشتر خواهد بود، همچنین نشاءها در ردیفهای سنگین تر ارگرفته در مرحله داشت مبارزه با علفهای هرز آسانتر میگردد، در مقایسه باروش سنتی از آنجائیکه عمل کندن نشاء و دخالت دست مطرح نمیداشد به ریشه های بوئینه آسیبی وارد نسینگر دده نهایتاً "اینکه مدت آماده سازی نشاء از ۴ روز برای خزانه سنتی به ۱۸-۱۶ روز تقلیل مییابد (نصف) زمان در دسترس برای کشت های بعدی در مزرعه نیز افزایش مییابد که در افزایش درآمد کشاورزان و کاهش بیکاری فصلی بسیار حائز اهمیت میباشد. استفاده از دروگر: برداشت با ماشین در بیشتر شالیزارهای مازندران با مشکلاتی همراه است، مناسب نبودن اندازه کرتها، تو چک نبودن مطنعاتن سینوز هکشی نشدن مزارع کاربرد با ماشین دشوار میسازد که تجهیز و نو سازی و یکپارچه سازی اراضی میتواند قدم مثبتی در این مهم باشد. دروگری بنام باید در که دسته های شالی را پس از درو بسته بندی می نماید و روی کلش های بیکدار دستا خشک شود باعث دیر خشک شدن شالی بسته بندی در منطقه مازندران بخاطر شرایط اقلیمی کاربردی ندارد. نوعی دروگر که در منطقه ساخته میشود و به تیله اتمال میباشد هم اکنون مورد استفاده قرار میگیرد که مورد بررسی اجمالی قرار گرفته است.

قیمت هر دستگاه در سال ۱۳۷۴ بمبلغ ۱۶۰۰۰۰۰ ریال بوده با متوسط کاری ۵/۲ هکتار در روز و پس چینی متوسط ۱۵ روز کاری در سال ۵/۲ هکتار درو میتوان انجام داد. از آنجائیکه این دستگاه به تیله متصل میگردد فرض بر این است که تیله تنها جهت درو بهمراه دروگر مورد استفاده قرار گیرد (به ازاء هر هکتار محاسبات انجام گرفته است).

* جزئیات در گزارش طرح تحقیقاتی موجود میباشد.

جدول شماره ۱۴ (ریال)

مقایسه بین دوروش	جمع هزینه *	
	۴۳۳۱۴	استفاده از دروگر
۱۲۹۳۸۲	۱۷۱۶۰۰	دروبو سینه نیروی کار

مشاهده میگردد استفاده از دروگر با مشکلات هزینه بسیار قابل توجهی میگردد. در اینجا نیز جنبه مثبتی که هست و آن علاوه بر هزینه بسیار کم که کاهش در بیش در هر حله در و میباشد این است که هنگام درو بو سینه دست فر به هائی که به خوشه ها وارد میگردد با عذر بیش میگردد و در حالت استفاده از دروگر فر به ای وارد نمیگردد. همچنین با توجه به هزینه های فوق الذکر اگر کشاورزان بخواهند شخصا دروگر به همراه آن خریدار برای مزرعه خود خریداری نمایند و یا اینکه حداقل به ازاء چه سطحی توجه اقتصادی خواهد داشت.

بررسی کلی در شرایط آرمائی سازمان در آن حدوداً ۲۳۰۰۰۰ هکتار سطح زیر کشت برنج میباشد. اگر فرض نمائیم شرایط بگونه ای فراهم گردد که تمام اراضی از ماشین نشاء کار و سیستم نشاء گخانه ای استفاده نمایند در این حالت اگر هر دستگاه نشاء کار در یک دوره زراعی ۱۲ ساعت کار آبی داشته باشد و هر هکتار در ۴ ساعت زمان جهت نشاء احتیاج داشته باشد (با شرط وجود سیستم مناسب که با تجهیزات و نوسازی فراهم میگردد) هر سال ۳۰ هکتار کار آبی خواهد داشت لذا به ۷۶۶۷ دستگاه نشاء کار نیاز میباشد. با در نظر گرفتن هزینه سرمایه به ازاء نرخ تنزیل ۱۸ درصد در هر هکتار ۴۰۰۱۷ ریال صرفه جویی (کاهش هزینه) خواهیم داشت که به ازاء هر سال ۹۲۰۳۹۱۰۰۰ تومان میشود و بر اساس معیار ارزش حال یک در آمد مستمر با نرخ ۱۸ درصد (برای ۸ سال در نظر گرفته شده چون عمر مفید دستگاه ۸ سال میباشد) ارزش حال آن ۳۷۵۲۹۵۴۲۵ تومان میشود و به ازاء نرخ ۱۲ درصد به ازاء هر سال ۱۲۱۳۴۵۷۰۰۰ تومان ارزش حال آن برای کل عمر مفید دستگاه نشاء کار ۴۹۲۷۹۵۰۷۱۱ تومان میشود. در اینجا هزینه سرمایه به ازاء نرخ تنزیل ۱۸ درصد محاسبه گردیده است.

$$\text{شکتار } ۶/۷۷ \geq X \rightarrow ۱۷۱۶۰۰ \leq \frac{۱۱۶۱۸۲}{X} \left(\text{جمع هزینه یکسال} \right) \left(\text{ساخت زیر کشت} \right)$$

بنابراین بر اساس اطلاعات فوق استفاده از ماشین‌نشاء کار و در و کار کاهش هزینه‌ای که به ازاء هر هکتار خواهد داشت (سرخ‌تنزیل ۱۸ درصد) ۱۶۹۳۹۹ ریال خواهد بود

۲۴ صرفه‌های اقتصادی تجویز و نو سازی توام با یکپارچه سازی

تجربیات بررسی این مبحث طرح تجویز و نو سازی و یکپارچه سازی از ارضی شالیزارهای آبادان و سوساری به عنوان نمونه مورد بررسی قرار می‌گیرد این طرح در نیمه دوم سال ۱۳۷۰ شروع و قبل از دوره کشت سال بعد به انجام رسید. با احتساب مبلغ تعدیل و خودیاری کشاورزان مبلغ ۲۴۶۷۲۴۲۶ ریال بوده که به ازاء هر هکتار حدوداً ۱۴۰۱۲/۶۷ ریال می‌باشد (بر اساس سال ۱۳۷۲) ارزیابی بر اساس سرخ‌های ۱۴۰۱۲ و ۱۸ درصد برای هزینه فرصتی سرمایه مورد توجه قرار گرفت. جدای از اثر مثبتی که طرح مزبور بر روی کشت‌شالی داشته ایجاد شرایط مناسب جهت کشت‌شالی بعد از شالی نیز از مزایای طرح می‌باشد که در سال مورد بررسی غالباً کشاورزان جو کشت نمودند و به همین خاطر این محصول در نظر گرفته شد. (قبل از اجرای طرح اکثر کشاورزان از ارضی را بعد از برداشت شالی به چوپاشان اجاره داده که در سال مورد بررسی به ازاء هر هکتار ۳۰ هزار ریال بوده که از منافع طرح کسر گردیده است) در اینجایا در نظر گرفتن هزینه یکسالی است. سرمایه طرح در سرخ‌های بهره و غیرچنین دوره‌های زمانی مختلف می‌باشد. بررسی قرار می‌گیرد بر این اساس در جدول ۱۵ که هزینه سالیانه سرمایه به ازاء ۹۰ هکتار و یک هکتار در سرخ‌های ۱۲ و ۱۴ و ۱۸ برای دوره‌های زمانی ۵، ۱۰، ۱۵ و ۲۵ بدست آمده و در جدول شماره ۱۶ داخل افزایش عملکرد لازم به ازاء هکتار جهت جبران هزینه سرمایه با سود خالص بدون در نظر گرفتن افزایش عملکرد در سرخ‌ها و دوره‌های زمانی فوق‌الذکر بدست آمده.

* در گزارش نهایی طرح تحقیقاتی انجام شده به سه روش اول مدت‌های زمانی که طول میکشد تا ارزش حال

فایده با ارزش حال هزینه مساوی گردد - بر اساس عمر مفید طرح‌های کشاورزی که معمولاً ۲۵

در نظر گرفته می‌شود نسبت $\frac{\text{فایده}}{\text{فایده}}$ و $\frac{\text{هزینه}}{\text{هزینه}}$ و ۳ - با در نظر گرفتن هزینه یکسالی است سرمایه

طرح بررسی انجام هیچ‌کدام ۳ محصول - کار - سود و چاره در مرحله بعد از آن کشت دوم می‌باشد در

بررسی سرمایه مورد توجه قرار گرفته.

وزارت کشاورزی
 سازمان کشاورزی استان مازندران
 پنجمین گردهمایی برنج کشور
 ۲۷ - ۲۵ - دیماه ۷۲

جدول شماره

هزینه های غیر مستقیم حسب نوع خهای مختلف	مدت زمان باز پرداخت اقساط مساوی	هزینه سالانه سو سرمایه به ازاء اکتشار (ریال)	هزینه سالانه سرمایه به ازاء اکتشار (ریال)
نرخ ۱۲ درصد	۵ سال	۶۸۴۴۱۳.۹	۷۶.۴۵۸
" " "	۱۰ سال	۴۳۶۷.۱۹	۴۸۵۲۲
" " "	۱۵ سال	۳۶۲۱۹۱۲۱	۴.۲۴۳۲
" " "	۲۵ سال	۳۱۴۵۷۳۲	۳۴۹۵۲
" ۱۴ درصد	۵ سال	۷۴۸۷.۷۷۶	۷۹۸۵۶۴
" " "	۱۰ سال	۴۷۳۹۷.۴	۵۲۵۵۲۲
" " "	۱۵ سال	۴.۱۶۶۷.۹	۴۴۶۲۹۶
" " "	۲۵ سال	۳۵۸۹۸۳۷۹	۳۹۸۸۷
" ۱۸ درصد	۵ سال	۷۸۹.۳۲۱	۸۷۶۶۹
" " "	۱۰ سال	۵۴۸۹۶۱۴	۶.۹۹۵
" " "	۱۵ سال	۴۸۴۵۶۴۴	۵۳۸۴.۷
" " "	۲۵ سال	۴۵۱۳۵۸۶	۵.۱۳۹

نوع <th>مدت زمان باز پرداخت اقساط مساوی <th>هزینه سالانه سو سرمایه به ازاء اکتشار (ریال) <th>هزینه سالانه سرمایه به ازاء اکتشار (ریال) </th></th></th>	مدت زمان باز پرداخت اقساط مساوی <th>هزینه سالانه سو سرمایه به ازاء اکتشار (ریال) <th>هزینه سالانه سرمایه به ازاء اکتشار (ریال) </th></th>	هزینه سالانه سو سرمایه به ازاء اکتشار (ریال) <th>هزینه سالانه سرمایه به ازاء اکتشار (ریال) </th>	هزینه سالانه سرمایه به ازاء اکتشار (ریال)
نرخ ۱۲ درصد ۵ سال	۳۷۷/۷ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه	هر هکتار بدون افزایش عملکرد	هر هکتار جهت جبران هزینه سرمایه
" " " ۱۰ سال	۴۶/۲۲ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
" " " ۱۵ سال	۹۷/۳۲ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
" " " ۲۵ سال	۱۱۰/۳۷ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
نرخ ۱۴ درصد ۵ سال	۴۲۳/۶ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
" " " ۱۰ سال	۹۴/۷۵ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه در سال	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
" " " ۱۵ سال	۱۱۰/۳۷ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه در سال	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
" " " ۲۵ سال	۱۲۶/۲۲ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه در سال	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
نرخ ۱۸ درصد ۵ سال	۵۱۷/۷ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
" " " ۱۰ سال	۱۱۶/۲۲ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه در سال	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
" " " ۱۵ سال	۱۱۰/۳۷ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه در سال	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد
" " " ۲۵ سال	۱۲۶/۲۲ کیلوگرم افزایش عملکرد لازم جهت جبران هزینه سرمایه در سال	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد	ریال سود خالص بدون افزایش عملکرد

بناستوجه به اطلاعات استخر اچ شده از پرسشنامه های نمونه در ووشنای آبنما ۳۰۰
کلیه کرم انرا این عملگر در نسبت به اراضی غیر یکپارچه و نو سازی شده مشاهده کردید
(مقایسه در حالتی انجام کردید که نیزه کشت در بر دو قسمت استخر بیا "مشابه میباشد")
ملاحظه میکنم در تمام حالات فوق (بناستخرای نرخ ۱۸ در صد بازپرداخت ۵ سال) بیا بود
خواهیم داشت و بیا اینکه افرایش عملگر در مورد نظر جهت بازپرداخت هزینه سرمایه
گذاری تقریباً "مساوی بیا کمتر از عملگر مشاهده شده میباشد. لذا اقتصادی بودن
نوع مورد نیاز قرار میگیرند. آنچه مطرح شد بر ای حالتی بوده که کشت و کار بهمان
شیوه نیمه سنتی انجام گیرد. حال اگر تمهید نشاء به صورت سیستم گلخانه ای و کاشت
توسط ماشین نشاء کاربرد داشت توسط در و کار انجام گردد علاوه بر کاهش هزینه ها
افزایش توانایی نیز خواهیم داشت و حتی کمتر از ۵ سال نیز هزینه سرمایه گذاری
بر کشت بیا بیا به بیا بر وسیله های فوق مشاهده میکنم در امکان توسعه و بهبود نظام فعلی
تولید و برد خرا داشت.

* جهت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی در صورتی که در طول زمان ثابت باشد.

نتایج و پیشنهادها:

- ۱- گونه های برنج سازندران در غیلهی مواز ددارای مزیت نسبی هستند در صورتیکه در سطح کشور چنان مزیت نسبی وجود ندارد.
- ۲- افزایش نرخ ارز یا کاهش پول داخلی (devaluation) بر مزیت نسبی ناشیر منفی دارد.
- ۳- مزیت نسبی برنج سازندران حدبیشتری از کاهش ارزش پول را نسبت به کل کشور پذیرا میباشد.
- ۴- این اطلاعات مزیت نسبی در منطقه ای که در کشت محصول است در کشور میتواند بهترین را احصا باشد.
- ۵- کاهش جانشینی سرمایه برای کاربیش از یک استعلیر غم مزایای تولیدیش دشاری از جهت مهاجرت باید داد.
- ۶- علاوه بر مزایای نسبی تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی مزایای اختصاصی برای مزارع برنج در پی دارد که حائز اهمیت بسیار است از جمله آزادی در انتخاب رقم کشت، امکان اجرائی توپیه های تحقیقاتی در مرحله داشت، افزایش بهره وری زمین در کشت شالی و ...
- ۷- باتوجه به بیشتر تناسبی کد بر اسلحه طرحهای تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی بوجود می آید مکانیزاسیون با در نظر گرفتن قیمت های غیر حمایتی در مقایسه با روش سنتی با کاهش هزینه تولید، افزایش تولید و همچنین کاهش مصرف کار را به همراه خواهد داشت لذا حمایت بیشتر در این زمینه با تش جذب سرمایه در این بخش شدد مشبثی در کشاورزی منطقه خواهد داشت.
- ۸- اندازه بهینه سطح زیر کشت برنج به ازاء هر بهره بردار در اراضی غیر یکپارچه و سنتی بطور متوسط $1/9$ و در اراضی یکپارچه و نوسازی شده $1/29$ هکتار بدست آمد. باتوجه باینکه متوسط سطح زیر کشت به ازاء هر بهره بردار در منطقه $1/26$ میباشد بنابراین اجرای طرح یکپارچه سازی به همراه تجهیز و نوسازی در بهیچود در آمد بهره برداریهای دهگانی یا خانوادگی نقش موثری ایفاء می نماید.

۹- علاوه بر جنبه های اقتصادی از جنبه های فضا نگر و پایداری نیز اجرای چنین طرح های
جائز اهمیت بسیار بوده و موجب استمرار نظام تولید خواهد شد.

۱۰- یادآور شد به نایز آبی بالای مزارع پرنج حتی در مازندران در حال حاضر آب
محدود کننده ترین عامل و در نتیجه مهم ترین عامل در کشت پرنج میباشد. بواسطه
ظلمارنگی کشاورزان نسبت به مصرف آب به سه شصت تا نود درصد کاهش
میگردد. با توجه به اهمیت آن تحقیقاتی جداگانه جهت دستیابی به نتایج دقیقتر
انجام پذیرد.

۱۱- همانگونه که پیش از این در آمد کشاورزان و با کسب به سطح زندگی آنان
برای افزایش تولید محصول تولیدی که در نهایت خود کشاورزان به صورت غیر مستقیم
زیان خواهند دید، افزایش بهره وری کار و سرمایه میباشد که رفاه کشاورزان و بخاطر
تخصیص مناسبتر عوامل رفاه کل جامعه را در پی خواهد داشت.

۱۲- اگر عوامل موثر بر مزیت نسبی را به سه قسمت تقسیم کنیم (الف) از بعد مزیت
مسائل ساختاری و نظام تولید

ب) از بعد سیاست دولتی که خود به دو قسمت سیاست تقیستی و سوبسید و سیاست ارزی
تقسیم میگردد.

ج) از بعد بازار در این تحقیق تنها از بعد اول و دوم آنیم به صورت محدود مورد بررسی
واقع گردید. لذا ایجاد، حفظ و همچنین بهبود مزیت نسبی که امری پویاست
تحقیقاتی منسجم و مداوم در همه ابعاد را می طلبد.